

Datum raad	18 september 2025	Zaaknummer	2881051
Datum college	19 augustus 2025	Portefeuille	Economie, financiën, dienstverlening J.H.M. Goijaarts
Onderwerp	Vaststelling Duurzaam Pachtbeleid gemeente Meierijstad 2026-2032.		

Samenvatting

Voor u ligt het voorstel tot vaststelling van het *Duurzaam Pachtbeleid Meierijstad 2026–2032*. Per 1 januari 2026 lopen de huidige geliberaliseerde pachtcontracten af, waardoor we de mogelijkheid hebben om ons beleid en de voorwaarden waaronder we de pachtgronden uitgeven, te herzien. Bovendien ligt er de wens voor een duurzamer pachtbeleid. Met dit beleid stimuleert de gemeente Meierijstad agrarische ondernemers om de gemeentelijke pachtgronden duurzaam te gebruiken, door in te zetten op behoud van biodiversiteit en een duurzame voedselproductie. Het beleid sluit aan bij het biodiversiteitsbeleid 2022–2030 en het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), en draagt bij aan de transitie naar een toekomstbestendige, natuurinclusieve landbouw.

Relatie met programmabegroting en/of Mijlpalen van Meierijstad

Programma 7: Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid.

Behandeling in commissie

11 september 2025

Ontwerpbesluit gemeenteraad

Het “Duurzaam Pachtbeleid Meierijstad 2026-2032” vast te stellen.

Waarom naar de raad

Het *Duurzaam Pachtbeleid Meierijstad 2026–2032* is een kaderstellend document dat richting geeft aan de uitgifte van gemeentelijke pachtgronden. Vaststelling door de raad is noodzakelijk om het beleid formeel te verankeren.

Aanleiding

Eind 2025 lopen de huidige geliberaliseerde pachtcontracten af. Dit biedt de mogelijkheid om het pachtbeleid te herzien en duurzaamheidsdoelstellingen te integreren in de uitgifte van gemeentelijke gronden.

Argumenten

1.1 In het nieuwe pachtbeleid zijn randvoorwaarden opgenomen om te komen tot een duurzame verpachting van de gemeentelijke gronden.

De gemeente Meierijstad streeft naar een duurzame verpachting van haar gronden om bepaalde duurzaamheidsdoelstellingen te kunnen behalen. We vinden het belangrijk om agrarische ondernemers hierin te stimuleren en te faciliteren. Het beleid stimuleert duurzaam bodembeheer, biodiversiteit en biologische landbouw.

1.2 Onderdelen van het huidige beleid die praktisch werkbaar waren zijn meegenomen en daar waar verbeteringen gewenst zijn in het beleid, daar is het beleid aangepast.

Overeenkomsten, oftewel ongewijzigd t.o.v. het huidige beleid:

- a. Reguliere pacht blijft gehandhaafd. Wanneer reguliere percelen vrijkomen worden deze omgezet naar geliberaliseerde pacht vanwege de flexibiliteit en beleidsvrijheid.
- b. Marktconforme pachtprijs, met jaarlijkse indexering.
- c. Inzet op biodiversiteit, akkerranden en behoud van landschapselementen.
- d. Teeltbeperkingen zoals boom- en bollenteelt.
- e. Uitgifte houdt rekening met de Didam-regels.

Verbeteringen, oftewel gewijzigd t.o.v. het huidige beleid:

- a. In het huidige beleid is de pachttermijn voor geliberaliseerde pacht 1 jaar met de mogelijkheid om deze te verlengen tot maximaal 3 jaar. In het nieuwe beleid gaan we bij de geliberaliseerde pacht uit van contracten met een looptijd van 6 jaar, met de mogelijkheid deze tussentijds op te zeggen (opzegtermijn van 6 maanden). Op die manier geven we meer ruimte aan duurzame investeringen waar dat mogelijk is en houden we maximale flexibiliteit waar dat nodig is.
- b. Voorheen gaven we de percelen uit via loting. In het nieuwe beleid geven we de gronden uit op basis van een puntensysteem, zodat bepaalde criteria, zoals afstand en de inzet op duurzaamheid, meegewogen kunnen worden. Via een dergelijke selectieprocedure kunnen we een duurzame verpachting van de grond stimuleren.
- c. In het nieuwe beleid zetten we sterker in op duurzaamheid dan dat nu het geval is. Dit doen we door aan te sluiten bij het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), het verbod op glyfosaat en de focus op biobased en voedselteelt. Door aan te sluiten bij de duurzaamheids-maatregelen in het kader van het GLB de eco-regeling en eco-activiteiten, wordt de agrariër extra gestimuleerd om gebruik te maken van deze regelingen. In het nieuwe beleid sluiten we tevens beter aan bij het biodiversiteitsbeleid.

- d. In het nieuwe beleid waarderen we het indien bouwland en grasland op een biologische manier worden ingezet. Dit doen we door een aantal percelen in eerste instantie aan te bieden voor biologische teelt. In het huidige beleid is dat onderscheid er niet.
- e. De uitgifte van de percelen in de nieuwe situatie gebeurt via een onafhankelijke organisatie (Meander) via een platform (Pachtportaal.nl) waar de percelen voor de ondernemers eenvoudig te vinden zijn en waarop in te schrijven is.
- f. In het nieuwe beleid zetten we meer in op transparantere communicatie richting de agrariër. Dit heeft vooral een adviserend karakter, bijvoorbeeld in het geval dat een agrariër een perceel heeft met een akkerrand en advies nodig heeft over het inzaaien.
- g. In het huidige beleid waren er al teeltbeperkingen waarbij boom- en bollenteelt waren uitgesloten. In het nieuwe beleid benadrukken we dit streven naar een duurzaam grondgebruik (met zo min mogelijk impact en belasting voor de omgeving) en leggen we de nadruk op de teelt van voedsel en biobased materialen.

Kanttekeningen

1.1 Niet alle agrariërs zullen direct kunnen voldoen aan de duurzaamheidscriteria bij de inschrijving.

Het doel is om de gronden duurzamer te kunnen gebruiken en in te zetten. Daarom is hier bij de uitgifte expliciet aandacht voor. Agrariërs die al inzetten op biologische teelt kunnen hiervoor extra punten ontvangen. Aan de andere kant willen we ook de agrariërs van de gangbare teelt stimuleren om in te extensiveren en in te zetten op biologisch. Dit was ook expliciet een verzoek van de ZLTO. Gangbare agrariërs kunnen bij de inschrijving aangeven op welke eco-activiteiten zij willen inzetten. Hierdoor kunnen zij in de uitgifteprocedure meer punten verdienen en dus kans maken op het perceel.

Communicatie

De gemeente onderhoudt actief contact met pachters via de accountmanager (agrarische) Bedrijven. Informatieverstrekking en uitgifte van de percelen verloopt via het Pachtportaal en individuele correspondentie.

Participatie

Het conceptbeleid is gedeeld met ZLTO en het Platform Natuur en Landschap Meierijstad. Er is kennis opgehaald bij buurgemeenten en Burgercoöperatie Land van Ons. Daarnaast is er ook contact geweest met de Stichting Weidevogelbescherming Meierijstad. Alle input is verwerkt in het conceptbeleid.

Duurzaamheid

Het beleid draagt bij aan de Sustainable Development Goals (SDG 2 en SDG 15), stimuleert biodiversiteit, duurzaam bodembeheer, biologische landbouw en de teelt van biobased gewassen.

Heeft je voorstel invloed op de Meierijstadse duurzaamheidsdoelen?		Dit doen we met name door bij de uitgifte van onze pachtgronden aan te sluiten bij de eco-regeling van het GLB.	
Doel	Toelichting	Positieve invloed	Negatieve invloed
CO2-neutraal	Fossielvrij door besparen en	De eco-regeling stimuleert o.a. teeltmaatregelen,	Geen

	duurzame warmte en opwek	beperking van kunstmest en duurzame teelten die bijdragen aan CO ₂ -reductie.	
MVO	Eerlijke en duurzame handel en bedrijfsvoering	GLB richt zich op duurzaamheid in landbouw, maar MVO in bredere zin (zoals eerlijke handel) valt buiten de directe scope.	Geen
Circulair	Minder CO ₂ -uitstoot en gebruik van materialen door kringlopen te sluiten	Door stimulering van gewasrotatie, bodemverbetering en beperking van materialen wordt kringlooplandbouw bevorderd.	Geen
Schone lucht	Gezondheidswinst door minder schadelijke uitstoot	Beperking van kunstmest en chemische middelen dragen bij aan minder uitstoot van schadelijke stoffen.	Geen
Klimaatbestendig	Mensen en omgeving bestand tegen extremer weer	GLB stimuleert maatregelen zoals behoud van grasland en biodiversiteit, die bijdragen aan klimaatadaptatie.	Geen
Biodiversiteit	Behoud soorten is verplicht, verbetering waar mogelijk	Een van de vijf hoofddoelen van de eco-regeling is verbetering van biodiversiteit, o.a. via akkerranden en bloemrijke teelten. Akkerranden staan ook opgenomen in het nieuwe pachtbeleid ten behoeve van de verbetering van de biodiversiteit.	Geen
Heb je alternatieven overwogen of belangen afgewogen?		Ja, er is intern met de vakafdelingen en extern met relevante partijen gesproken over de duurzame insteek van het nieuwe pachtbeleid.	

Financiële toelichting

Dit voorstel heeft geen financiële consequenties. De pachtopbrengsten zijn structureel opgenomen in de begroting. De pacht prijzen zijn marktconform en liggen in lijn met die van de regio.

Planning

Het beleid treedt in werking op 1 januari 2026. De uitgifteprocedure voor de percelen waarvan de contracten aflopen op 31 december 2025 start direct na vaststelling van dit beleid door uw raad.

Rechtsbescherming

De selectieprocedure voldoet aan de Didamregels.

Monitoring en evaluatie

Steekproefsgewijs controleren we op naleving van de contracten. Evaluatie van het beleid vindt tussentijds plaats. Uw raad wordt hierover geïnformeerd.

Bijlagen

1. Duurzaam Pachtbeleid Meierijstad 2026–2032.

Onderliggende documenten

N.v.t.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad,
De secretaris, De burgemeester,

Drs. M.J.M. Meertens

ir. C.H.C. van Rooij

De raad van de gemeente Meierijstad,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 19 augustus 2025.

Gelet op artikel 147 Gemeentewet,

Besluit gemeenteraad:

Het “Duurzaam Pachtbeleid Meierijstad 2026-2032” vast te stellen.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 18 september 2025

De raad voornoemd,
De griffier,

De voorzitter,

drs. K.J.H.A. van Oort

ir. C.H.C. van Rooij